

ન્યુ ગાલા અસાઇનમેન્ટ 2022 સોલ્યુશન

ધોરણ - 10 સંસ્કૃત

Question Paper – 2

વિભાગ - C

❖ અધોદત્તસ્ય નાટ્યખણ્ડસ્ય ગુર્જરમાષાયામ् અનુવાદ કુરુત - (કોઽપિ
એકઃ) (04)

❖ (નીચે આપેલા નાટ્યખણ્ડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો :) (ગમે
ત એક)

24. સુનીતः - ન જાનામિ। પ્રથમं કથ્યતુ યત् પ્રસ્તરાદયઃ કિં
કુર્વન્તિ?

પુનીતः - પ્રસ્તરાદયસ્તુ અચેતનાઃ સન્તિ, તે સ્વયં ક્રિયાં કર્તુ

સમર્થાઃ - ન ભવન્તિ। અતઃ તે તથૈવ તિષ્ઠન્તિ।

સુનીતઃ - સચેતનાઃ પશવઃ પક્ષિણશચ કિં કુર્વન્તિ?

પુનીતઃ - એટે ઘટનયા ઉત્ત્યિતાત્ ધ્વનેઃ ભયમનુભવન્તિ। અત:

ઘટનાસ્થલાત् દ્રો ધાવન્તિ।

સુનિતા : હું નથી જણાતો. પહેલા કહી કે પશ્ચર વગેરે શું કરે છે?

પુનિત : પશ્ચર વગેરે તો જડ છે, તેઓ જાતે કિયા કરવા શક્તિમાન

નથી હોતા. એથી તેઓ તેમ જ રહે છે.

સુનીત : ચેતનવાળા પશુઓ અને પક્ષીઓ શું કરે છે?

પુનિત : આ બધા ઘટનાથી ઉઠેલા ધ્વનિથી ભય અનુભવે છે. આથી તેઓ ઘટનાના સ્થળોથી ફૂર ભાગે છે.

**२५. शकुनिः - यदि स्याद् वाक्यमात्रेण निर्जितेयं वसुन्धरा वाक्ये वाक्ये यदि
भवेत्सर्वक्षत्रवधः कृतः॥**

**घटोत्कचः - शकुनिरेष व्याहरति। भोः शकुनो अक्षान् विमुच्य भव
बाणयोग्यः।**

दुर्योधनः - भो भोः प्रकृतिं गतः। वयमपि खलु रौद्राः राक्षसोगस्वभावाः।

घटोत्कचः - शान्तम् पापम् शान्तम् पापम्। राक्षसेभ्योऽपि

भवन्त एव क्रूरतराः।

न तु जतुगृहे सुप्तान् भातन दहन्ति निशाचराः।

शिरसि न तथा भातुः पत्नी स्पृशन्ति निशाचराः॥

શકુનિ : જો માત્ર વાક્ય બોલવાથી જ આ પૃથ્વી જીતાઈ જાય અને
જો એક - એક વાક્યમાં જ સર્વ ક્ષત્રિયોનો વધ થઈ જાય તો!

ઘટોલ્કય : આ શકુનિ બોલે છે! હે શકુનિ જુગાટાના પાસા છોડીને બાણ
ધારણા કરવા યોગ્ય થઈ જ.

દુયોધન : અરે, ઓ(આ રીતે) પોતાના સ્વભાવ પર ગયો! અમે પણ
ખરેખર રોક રૂપ ધરાવનાર રાક્ષસોના જેવો ઉગ્ર સ્વભાવવાળા
છીએ.

ઘટોલ્ય : પાપ શાંત થાઓ. (આમ ના કહેશો.) રાક્ષસો કરતાંય આપ

બધા જ વધારે ફૂર છો! કેમ કે -

નિશાચરો પણ લાક્ષાગૃહમાં સૂતેલા ભાઈઓને

નથી બાળી નાખતા. તેઓ પોતાના ભાઈની પત્નીના મસ્તક પર

તેવી રીતે હાથ પણ લગાડતા નથી.

26. चाणक्यः - भोः श्रेष्ठिन् ! अपि कदचित् चन्द्रगुप्तस्य दोषान्

पूर्वनृपते: नन्दस्य गुणान् अधुना स्मरन्ति प्रकृतयः?

चन्दनदासः - शान्तं पापम्। शारदनिशासमुद्गतेन पूर्णिमाचन्द्रेण

अधिकं नन्दन्ति प्रकृतयः।

चाणक्यः - भोः श्रेष्ठिन! प्रीताभ्यः प्रकृतिभ्यः प्रतिप्रियमिच्छन्ति

प्रकृतयः (राजानः)।

चन्दनदासः - आज्ञापयतु आर्यः। किं कियत् च अर्थजातम्

अस्माज्जनादिष्यते?

ચાણક્ય : હે શેઠજી ! શું ક્યારે ચંદ્રગુપ્તના દોષોને અને અગાઉના રાજ

નંદના ગુણોને અત્યારે પ્રજાજનો યાદ કરે છે?

ચંદનદાસ : અરે આ શું બોલ્યા ? શરદઋતુની રાત્રિમાં નીકળેલા

પૂર્ણિમાના ચંદ વડે પ્રજાજનો વધારે પ્રસંગ છે.

ચાણક્ય : ઓ શેઠજી! પ્રસંગ થયેલા પ્રજાજનો પાસેથી રાજાઓ વળતા

પ્રિયની ઈચ્છા રાખે છે.

ચંદનદાસ : આપ મહાનુભાવ આપ્ણા કરો. શું અને કેટલા પ્રમાણમાં ધન

આ વ્યક્તિને પાસેથી ઈચ્છો છો?

❖ अधोदत्तं वाक्यं कः वदति इति लिखत (कौ अपि द्वौ) (02)

❖ (नीचे आपेलां वाक्यो क्रेण बोले છ તે લખો :) (ગમે ત બે)

'अ'

27. मर्षयतु भवन्। मद्वचनावगन्ता

भव।

28. अथ किम्। सत्यं मयूरः।

29. अत्यादरः शङ्कनीयः।

'ब'

(1) चन्दनदासः

(2) धृतराष्ट्रः

(3) शाणिल्यः

(4) परिव्राजकः

❖ અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ् ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં લિખત

(કૌ અપિ દ્વા)

(04)

❖ (નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (ગમે ત બે)

30. ઘટોલ્ય દુયોધનને રાક્ષસથી પણ વધારે ફર શા માટે કહે છે?

➢ દુયોધન લાક્ષાગૃહમાં સૂતેલા પોતાના ભાઈઓ ને સળગાવી દે છે,

રાક્ષસો પણ આવું ફર કૃત્યાન કરે. આ કારણે ઘટોલ્ય દુયોધનને

રાક્ષસો કરતાં વધારે ફર કહે છે.

31. શાંદિલ્ય કરેલું ઉધાનનું વર્ણન લખો.

► શાંદિલ્ય ઉધાનનું સુંદર વર્ણન કરતાં કહે છે, ‘વાહ ! ચંપડ, કંદંબ, સપ્તપણી, ચંદન, ઘેર અને કેળ વગેરે છવાયેલું અને માલતીની વેલોના મંડપથી સુશોભિત આ ઉધાન ખરેખર સુખદાયક છે.

32. ક્યા મનુષ્યને પણ્ણર સાથે સરખાવવામાં આવ્યો છે? શા માટે ?

► દુર્ઘટનાના સાક્ષીરૂપ બનેલા માણસને દુર્ઘટનાથી ઘવાયેલા દુઃખી માણસને જોઈને દુઃખનો અનુભવ કરવો જોઈએ જે આવા માણસને જોતો હોવા છતાં દુઃખને અનુભવતો નથી તે પણ્ણર છે. કેમ કે પણ્ણર ક્યારે બીજાના દુઃખને અનુભવતો નથી.

- ❖ अधोदत्तयोः विषययोः उपरि संक्षेपेण टिप्पणी लिखत -
- (कौं अपि द्वौ) (04)
- ❖ (नीचे आपेला विषय उपर ट्रैक नोंद लખો.) (गમे ते बे)

33. परिवाजक:

► आ शब्दो परि + क्रज उपरथी बनेलो છ. પोતाना સર्वस्वनો त्याग
કરી પ્રવજ्या ગ્રહણ કરનાર સંન્યાસી આશ્રમમાં પ્રવેશ કરનાર
વ્યક્તિને પરિવ્રાજક સંન્યાસી કહેવામાં આવે છ.

➤ તે પોતાના પરિવારજનો ત્યાગ કરી, સંસારના કાયોમાંથી
નિવૃત્તિ લઈને ભાવદ્બદ્ધિ અને તપ્તિર્યમાં જીવન ગાળે છે. ગુરુના
રૂપમાં તે શિષ્યોને જીવનનો સાચો બોધ આપે છે. તે લોકોને
વિદ્યાનું મહત્વ અને સમયનો સફુપયોગ સમજાવે છે.

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

34. ઘટોલ્કચનું પાત્રાલેખન

➢ હિદ્રિબા રાક્ષસીને ભીમથી થયેલો પુત્ર ઘટોલ્કચ શ્રીકૃષ્ણના ફૂત તરીકે ધૂતરાષ્ટ્રની સભામાં આવે છે. ઘટોલ્કચના દુર્યોધન અને શકુનિ સાથેના સંવાદો રોચક છે. કવિવર ભાસે રાક્ષસીના પુત્ર ઘટોલ્કચના પાત્રને ઉપયોગ કરીને પ્રેક્ષકોના માનસપટલ ઉપર દુર્યોધનની રાક્ષસી વૃત્તિ પ્રગાટ કરવાનો સફળ પ્રયત્ન કર્યો છે. ઘટોલ્કચ અહીંમાનવીય વર્તન આચરે છે.

35. પ્રકાશમ्

➤ સ્વગત ઉક્તિ પછી પ્રેક્ષકોને સંભળાય એ રીતે બોલતી ઉક્તિ,
સામાન્ય રીતે નાટકમાં બધી ઉક્તિઓ પ્રકાશમ્હોય છે. પરંતુ

સ્વગત ઉક્તિ બોલાયા પછી ‘પ્રકાશમ્’ એવી રંગસૂચના મૂકવામાં
આવે છે. સર્વત્રાવ્યં પ્રકાશ સ્થાત् - અર્થાત् બધા સાંભળી શકે તે
ઉક્તિને પ્રકાશમ્ કહે છે.

❖ कोष्ठगतपदानि प्रयुज्य संस्कृतवाक्यानि रचयत -

(कौ अपि द्वौ)

(02)

❖ (ક्षेत्रमां आपेलां पदोनो उपयोग करी संस्कृत वाक्यो बनावो.)

(गमे ते बे)

36. आपणां त्रणा कर्तव्यो छे.

(अस्मद् त्रि कर्तव्य अस)

► अस्माकं त्रीणी कर्तव्यानि सन्ति।

OCEAN
કલાસીસ

37. હું આભારી થયો છું.

(અસ્મદ् અનુ + ગ્રહ અસ)

► અહમ् અનુગ્રહિતः અસ્મિ ।

38. અમે દ્રતને હણનારા નથી.

(અસ્મદ् દૂતધાતક ન)

► વયं દુતધાતકાઃ ન ।

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

38. અમે દ્રતને હણનારા નથી.

OCEAN
કલાસીસ

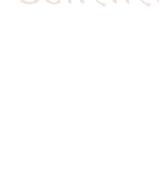
OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

Thanks

For watching